

Результати. Проаналізовано розвиток підприємств харчової промисловості та розкрито причини інноваційно-технологічного відставання. Обґрунтовано напрями модернізації харчової промисловості в контексті розвитку національної інноваційної системи та інструменти та механізми її державної підтримки. Предложено механізми державної підтримки адаптації вітчизняного законодавства щодо якості продуктів харчування відповідно до європейських вимог.

Наукова новизна. Проведено аналіз державного регулювання ринку харчових продуктів та визначено напрями його вдосконалення. Предложено механізм державної підтримки процесу адаптації вітчизняного законодавства до вимог європейського та стимулювання процесу модернізації технологічного процесу підприємств харчової промисловості.

Практична значимість. Предложено принципи державної підтримки процесу адаптації нормативно-правового забезпечення діяльності підприємств харчової промисловості та визначено напрями реформування системи регулювання якості та безпеки сільськогосподарської продукції в Україні, що сприятимуть їх гармонізації з аналогічною системою ЄС.

Ключові слова: державне регулювання, харчова галузь, агропромислове виробництво, ринок харчових продуктів.

УДК 332.21

Козлова В.Я.,
к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту,
Приазовський державний технічний університет

ОСНОВИ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Земельне законодавство регулює земельні стосунки в державі, його суб'єктах, муніципальних утвореннях, у юридичних осіб і громадян, регламентує порядок і правила експлуатації тих або інших територій і має своїм завданням закріплення, вдосконалення і створення ефективного земельного ладу в Україні. Земельне законодавство включає Земельний кодекс України, а також інші нормативно-правові акти у сфері земельних правовідносин.

Земельне законодавство, воно ж земельне право, покликане захищати інтереси громадян, і характеризується джерелами, що базуються на уявленнях про поняття джерел права, розробляються наукою теорії права, а також базуються на застосуванні цих представлень в області земельного права.

Вибір теми обумовлений негативними явищами, притаманними системі правового регулювання використання, охорони та відтворення земель в Україні та кризовим станом земельних ресурсів України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вдосконалення правового регулювання земельних відносин в Україні має бути спрямоване на покращення стану земельних ресурсів, яке пов'язується із оптимізацією структури землекористування, що вимагає розуміння суті даного поняття. Дослідженням оптимізації структури землекористування в Україні займалися О. І. Котикова, П. Ф. Кулинич, А. Г. Мартин, В. М. Кривов, А. Я. Сохнич, А. М. Третяк, О. О. Погрібний, В. Ф. Опришко, В. І. Семчик та інші вчені. Проте до сьогодні питанням комплексного правового забезпечення оптимізації структури землекористування в Україні належна увага не приділялась.

Усе це свідчить про актуальність теми, а відтак зумовило вибір напряму дослідження в науковому і практичному аспектах.

Постановка завдання. Метою дослідження є розробка теоретичних і практичних рекомендацій щодо чинного законодавства України, положень правової доктрини та спеціальної літератури для з'ясування сутності оптимізації структури землекористування за законодавством України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основним державним законом про землю є Земельний кодекс, яким закріплені нові правові інститути: зокрема, право земельного сервітута, договір довічного утримання, заповука землі, обмеження прав на землю, продаж земельних ділянок на конкурентній основі, зонування земель, державна реєстрація земельних ділянок, право концесіонера на земельну ділянку та ін. Він регулює підстави і порядок виникнення, здійснення, припинення і захисту земельних прав суб'єктів і розглядає землю не лише як об'єкт власності і господарювання, але в той же час і як природний ресурс – елемент довкілля. Земельний кодекс містить детальний механізм здійснення операцій із земельними ділянками і земельними частками (паями), відповідає вимогам ринкової економіки і цивілізованого суспільства і в той же час зберігає соціальну спрямованість [1, с. 3].

Особлива увага в Земельному кодексі України (ЗКУ) приділяється охороні земель, що витікає із змісту ст. 14 Конституції України [2], згідно якої земля є основним національним багатством, яке знаходиться під особливою охороною держави. У новій редакції Земельного кодексу знайшли своє закріплення ряд принципів положень. Так, замість категорії земель населених пунктів у складі земель України самостійне місце тепер займають землі житлової і громадської забудови. На окрему

увагу заслуговує повна, логічно і юридично зважена система земельно-процесуальних норм, які повинні забезпечувати реалізацію земельних норм матеріального права і гарантії прав на землю.

ЗКУ встановлено, що землі сільськогосподарського призначення можуть знаходитися в приватній власності тільки громадян України. Якщо ж вони будуть отримані у спадок іноземними громадянами або особами без громадянства або ж іноземними юридичними особами, то ці землі підлягають відчуженню протягом року. Цей Закон, остаточно закріпивши багатосуб'єктність права власності на землю, забезпечує пріоритет права приватної власності на цей об'єкт природи.

Діючий ЗКУ відкриває шлях для здійснення наступних етапів земельної і аграрної реформи і формування класичних ринкових стосунків. В цілому він відображає сучасні ідеї і тенденції у сфері регламентації земельних стосунків. Його норми є нормами прямої дії. В той же час окремі положення Кодексу вимагають деталізації і конкретизації, він містить значну кількість норм відсилань.

З моменту набуття чинності ЗКУ зазнав істотні зміни і доповнення, що стосуються, зокрема, земельних сервітутів, емфітевзису, суперфіцій та ін.

Земля ж, за визначенням ЗКУ, є основним національним багатством, що знаходиться під особливою охороною держави. Право власності на землю гарантується, а використання власності на землю не може завдавати збитку правам і свободам громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію і природні якості землі [1, с. 6]. Поняття "земля" є ключовим не лише для ЗКУ, але і для усього земельно-правового регулювання в цілому. Ч. 1 ст. 1 ЗКУ повністю дублює положення ч. 1 ст. 13 Конституції України, де задекларовано роль землі як основного національного багатства. В той же час, навряд це конституційне положення може розглядатися як дефініція поняття "земля" [2].

Термін "земля" залежно від контексту використовується в багатьох сенсах: (1) як планета, (2) як суша чи (3) як ґрунт – верхній шар земної поверхні, придатний для життя рослин, (4) як економічна категорія – загальний засіб праці і основний засіб виробництва в сільському господарстві, (5) як територія з угіддями, яку хтось має, (6) територія з правовим режимом і так далі. В межах одного розуміння можуть також існувати різні підходи до наповнення поняття "земля" конкретним змістом [3, с. 6]. Ст. 1 ЗУ "Про охорону земель" визначає землю як "поверхню суші з ґрунтами, корисними копалинами і іншими природними елементами, органічно сполучені і функціонують разом з нею" [4].

ДЕСТ 26640-85 "Земля. Терміни і визначення" містить дещо інше визначення: "земля – найважливіша частина довкілля, що характеризується простором, рельєфом, ґрунтовим покривом, надрами, водами, є основним засобом виробництва в сільському господарстві, а також просторовою базою для розміщення галузей народного господарства" [5].

Законодавці визначення не слід абсолютизувати, оскільки навіть в тих самих актах контекст може вказувати на використання терміну в іншому сенсі. Тим часом, згадані визначення дають певне уявлення про існуючих в земельно-правовому регулюванні підходи до розуміння терміну "земля".

У ч. 2. Ч. 2 ст. 1 ЗКУ відтворює першу пропозицію ч. 2 ст. 14 Конституції України. Відносно змісту юридичних гарантій права власності на землю см. ст. ст. 152-161 розд. V "Гарантії прав на землю" ЗКУ і коментарі до статей 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161.

У ч. 3. Положення ч. 3 статті, що коментується, кореспондують приписи ч. 3 ст. 13 Конституції України, згідно якої "Власність не повинна використовуватися на шкоду людині і суспільству".

Зобов'язання "не ... завдавати збитку правам і свободам громадян, інтересам суспільства", закріплене частиною, що коментується, розкритий в положеннях ст. ст. 91, 103-109 ЗКУ і коментарях до статей 91, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109.

Обов'язок не "погіршувати екологічну ситуацію і природні якості землі", передбачений нормою, що коментується, виходить з положень ч. 1 ст. 50 Конституції України ("кожен має право на безпечну для життя і здоров'я довкілля ...") і конкретизується в ст. ст. 162-168 розд. 26 "Завдання, зміст і порядок охорони земель" ЗКУ і нормативно-правових актах, виданих для їх розвитку і виконання.

Земельне законодавство базується на наступних принципах [6, с. 33-40]:

- а) поєднання особливостей використання землі як територіального базису, природного ресурсу і основного засобу виробництва;
- б) забезпечення рівності права власності на землю громадян, юридичних осіб, територіальних громад і держави;
- в) невтручання держави в здійснення громадянами, юридичними особами і територіальними громадами своїх прав по володінню, користуванню і розпорядженню землею, окрім випадків, передбачених законом;
- г) забезпечення раціонального використання і охорони земель;
- д) забезпечення гарантій прав на землю;
- е) пріоритету вимог екологічної безпеки.

Термін "принцип законодавства" в правовій літературі не дуже поширений. Набагато частіше зустрічається коректніший термін "принцип права" – засаднича норма, або норма найбільш загального, засадничого характеру, основні принципи, початкові ідеї, які характеризуються універсальністю, загальною значущістю, імперативністю [6, 33-53].

Принципи права є свого роду стержнем, на якому будуються система права і система законодавства. Вони також грають важливу роль в тлумаченні правових норм.

Виділяють загальні (конституційні), міжгалузеві і галузеві принципи. У статті, що коментується, зроблена спроба закріпити галузеві принципи земельного права.

Принципи земельного права можуть формуватися із змісту правових норм, на основі судових рішень, досягнень правової доктрини. Само по собі вимовляння певних гасел ще не робить їх принципами права. З іншого боку, можуть існувати і признаватися і інші принципи земельного права, не згадані в статті, що коментується, ЗКУ і законодавстві в цілому.

Земельні стосунки регулюються Конституцією України, справжнім Кодексом, а також прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами. Земельні стосунки, що виникають при використанні надр, лісів, вод, а також рослинного і тваринного світу, атмосферного повітря, регулюються цим Кодексом, нормативно-правовими актами про надра, ліси, води, рослинний і тваринний світ, атмосферне повітря, якщо вони не суперечать справжньому Кодексу.

У ч. 1. Ст. 98 визначення сервітута не узгоджується з іншими нормами чинного законодавства. Зокрема, воно не враховує, що сервітут може належить не лише "власнику або землекористувачу земельної ділянки", а іншій конкретно певній особі – т. з. "Особистий сервітут" (ч. 2 ст. 401 ЦКУ, ч. 1 ст. 100 ЗКУ).

Слід розрізняти поняття земельного сервітута як встановленого договором або судом майнового права, наслідком якого є обмеження прав власників інших ділянок, і законодавчо встановлені обмеження прав власників земельних ділянок на користь сусідів, не породжують речового права інших осіб.

У частині, не врегульованій розд. 16 ЗКУ, земельні сервітутні стосунки регулюються також положеннями цивільного законодавства, ст. ст. 401-406 (розд. 32) ЦКУ. ЦКУ оперує формулюванням "право користування чужим майном" (ч. 1 ст. 401 ЦКУ), не розкриваючи визначення або ознак сервітута [7].

Під "чужою" земельною ділянкою розуміється земельна ділянка, яка не належить на титулах власності або користування особі, зацікавленій у встановленні земельного сервітута [7].

У ч. 2 чинне законодавство не містить обмежень відносно граничного мінімального або максимального терміну земельного сервітута. Формулювання є не зовсім коректним. Антонімом слова "постійний" є "тимчасовий", тоді як терміну "терміновий" відповідає поняття "безстроковий". Тому замість "терміновий" в нормі, що коментується, слід було використати термін "тимчасовий".

У ч. 3 положення слід сприймати з урахуванням того, що встановлення земельного сервітута обмежує можливість власника володіти, користуватися і розпоряджатися земельною ділянкою. З самої природи земельного сервітута витікає, що у разі колізії сервітута з правом власності або іншими правами на земельну ділянку (оренди, емфітевзису т. д.) сервітут має безумовну перевагу. Проте, коли земельний сервітут робить неможливим використання земельної ділянки за цільовим призначенням, він може бути припинений.

У ч. 4 встановлено важливий принцип здійснення права сервітута, який є "найменш обтяжливим для власника земельної ділянки". Наприклад, право проходу повинне здійснюватися так, щоб завдавати найменшої шкоди насадженням, розташованим на земельній ділянці, не перешкоджати господарській діяльності, яка ведеться на земельній ділянці і так далі [8].

Держземагентство підготувало земельний кадастр до введення з 1 січня 2013 р. Для підготовки системи було проведено аерофотознімання близько 60,2 млн. га, більше 672 районних відділень земельних ресурсів були оснащені комп'ютерною технікою і системою її захисту, також були розроблені індексно-кадастрові карти по усій території України, а також побудовано 2 центри обробки даних – основний і резервний. На реалізацію цього проекту Україна залучила у Всесвітнього банку \$50 млн, з яких \$23,6 млн було використано на картографування території України. Створення земельного кадастру є одним із складової земельної реформи в Україні [9].

В усі ті минулі десять років з моменту прийняття нового ЗКУ (2002 р.) саме відсутність налагодженої системи обліку і реєстрації земельних ділянок створила найбільше проблем землевласникам і землекористувачам в Україні. З нововведенням земельного кадастру функції реєстрації і обліку земельних наділів став виконувати безпосередньо сам кадастр. Забезпечувати постійну роботу єдиної бази земельних ділянок були покликані кадастрові реєстратори.

Ключовим елементом в усіх цих нововведеннях стане взаємодія кадастру, Укрдержреєстра і нотаріусів. Усі сторони дістануть доступ до єдиних даних про об'єкт, права на нього, обмеження його використання або розпорядження ним. В ідеалі це повинно спростити процедури реєстрації, зробити їх оперативнішими і дешевшими.

Будь-яку земельну ділянку України можна побачити на публічній кадастровій карті, яка надає інформацію про кадастровий номер ділянки, її цільове призначення, вид власності, а також площу. Інформаційне наповнення державного земельного кадастру за прогнозами Держземагентства закінчиться до 2020 року [9].

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, за результатами проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Правове регулювання земельних відносин в Україні має бути спрямоване на покращення стану земельних ресурсів, яке пов'язується із оптимізацією структури землекористування.

2. Існуюче законодавство України регулює підстави і порядок виникнення, здійснення, припинення і захисту земельних прав суб'єктів і розглядає землю як об'єкт власності і господарювання і як природний ресурс – елемент довкілля.

3. Охорона земель здійснюється на основі комплексного підходу до угідь як до складних природних утворень (екосистем) з урахуванням цілей і характеру їх використання, зональних і регіональних особливостей.

4. Відповідно до принципів земельного законодавства, держава повинна забезпечити невтручання в здійснення громадянами, юридичними особами і т. ін. прав по володінню, користуванню і розпорядженню землею; забезпечити раціональне використання і охорону земель; гарантувати права на землю і пріоритет вимог екологічної безпеки.

5. В наявних законодавчих актах України контекст визначення деяких термінів ("земля", "принцип права", "терміновий") не мають відповідності, тому вони використовуються в різних розуміннях.

Бібліографічний список

1. Земельный кодекс Украины. – Х. : Одиссей, 2013. – 136 с.
2. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
3. Земельне право України: підручник / М.В. Шульга (кер. авт. кол.), Г.В. Анісімова, Н.О. Вагай, А.П. Гетьман та ін.; За ред. М.В. Шульги. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 368 с.
4. Про охорону земель : Закон України від 19.06.2003 № 962-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/962-15>
5. Земли. Термины и определения : ГОСТ 26640-85 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v3453400-85>
6. Земельне законодавство України : [зб. нормат.-прав. актів]. – К. : Істина, 2004. – 288 с.
7. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.civilniy.org.ua/>
8. Земельний кодекс України. Науково-практичний коментар. Стаття 98. Зміст права земельного сервітуту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uazakon.ru/ukr/zku/98/default.htm>
9. Державне агентство земельних ресурсів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://land.gov.ua/ru/>

References

1. *Zemelnyy kodeks Ukrainy* (2013), [Land Code of Ukraine], Odissey Kharkov, Ukraine, 136 p.
2. *Konstytutsiia Ukrainy* [The Constitution of Ukraine], available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (access date October 28, 2014).
3. Shulga, M.V., Anisimova, H.V., Vahai N.O. and Hetman, A.P. (2004), *Zemelne pravo Ukrainy* [Land rights Ukraine], textbook, Urinkom Inter, Kyiv, 368 p.
4. Verkhovna Rada Ukrainy (2003), *Pro okhoronu zemel : Zakon Ukrainy vid 19.06.2003 № 962-IV* [Law of Ukraine "On Protection of Land"], available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/962-15> (access date October 28, 2014).
5. State standard 26640-85 13. "Earth. Terms and determinations", available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v3453400-85> (access date November 03, 2014).
6. *Zemelne zakonodavstvo Ukrainy* (2004), [Land Legislation of Ukraine], Collection of normatively-legal acts, Istyna, Kyiv, Ukraine, 288 p.
7. *Tsyvilnyi kodeks Ukrainy* [The Civil Code of Ukraine], available at: <http://www.civilniy.org.ua/> (access date November 03, 2014).
8. *Zemelnyi kodeks Ukrainy* [Land Code of Ukraine. Scientific and practical comment. Article 98. Content of the right of servitude], available at: <http://uazakon.ru/ukr/zku/98/default.htm> (access date November 04, 2014).
9. *Derzhavne ahenstvo zemelnykh resursiv Ukrainy* [The State Agency of Land Resources of Ukraine], available at: <http://land.gov.ua/ru/> (access date November 03, 2014).

Козлова В.Я. ОСНОВИ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Метою дослідження є розробка теоретичних і практичних рекомендацій щодо чинного законодавства України, положень правової доктрини та спеціальної літератури для з'ясування сутності оптимізації структури землекористування за законодавством України.

Методика дослідження. Методи аналізування та порівняння використані для обґрунтування вдосконалення правового регулювання земельних відносин в Україні, який має бути спрямований на покращення стану земельних ресурсів і який пов'язується із оптимізацією структури землекористування.

Результати дослідження. Теоретичні і практичні рекомендації щодо чинного законодавства України, положень правової доктрини та спеціальної літератури сприяють з'ясуванню сутності оптимізації структури землекористування за законодавством України.

Обґрунтовано, що охорона земель здійснюється на основі комплексного підходу до угідь як до складних природних утворень (екосистемам) з урахуванням цілей і характеру їх використання, зональних і регіональних особливостей.

Сформовано, що відповідно до принципів земельного законодавства, держава повинна забезпечити невтручання в здійснення громадянами, юридичними особами і т. ін. прав по володінню, користуванню і розпорядженню землею; забезпечити раціональне використання і охорону земель; гарантувати права на землю і пріоритет вимог екологічної безпеки.

Наукова новизна. Визначено, що вдосконалення правового регулювання земельних відносин в Україні має бути спрямоване на покращення стану земельних ресурсів, яке пов'язується із оптимізацією структури землекористування. Обґрунтовано, що існуюче законодавство України регулює підстави і порядок виникнення, здійснення, припинення і захисту земельних прав суб'єктів і розглядає землю як об'єкт власності і господарювання і як природний ресурс – елемент довкілля. Визначено, що в наявних законодавчих актах України контекст визначення деяких термінів ("земля", "принцип права", "терміновий") не мають відповідності, тому вони використовуються в різних розуміннях.

Практична значущість полягає в тому, що зроблені висновки та досягнуті результати дослідження можуть бути використані під час розробки нових та внесення змін до існуючих законодавчих актів стосовно землекористування.

Ключові слова: Земельний кодекс, земельний кадастр, земельні ресурси, принцип законодавства, державна реєстрація земельних ділянок.

Kozlova V.Ya. BASES OF THE LANDED LEGISLATION OF UKRAINE

Purpose. A research aim is development of theoretical and practical recommendations in relation to the current legislation of Ukraine, positions of legal doctrine and special literature for finding out of essence of optimization of structure of land-tenure on the legislation of Ukraine.

Methodology of research. Methods of analysis and comparison are the perfections of the legal adjusting of the landed relations used for a ground in Ukraine, that must be sent to the improvement of the state of the landed resources and, that contacts with optimization of structure of land-tenure.

Findings. Theoretical and practical recommendations in relation to the current legislation of Ukraine, positions of legal doctrine and special literature assists finding out of essence of optimization of structure of land-tenure on the legislation of Ukraine.

Reasonably, that the guard of earth comes true on the basis of the complex going near lands as to difficult natural formations (to the ecosystems) taking into account aims and pattern of their use, zonal and regional features.

It is formed, that in accordance with principles of land legislation, the state must provide non-interference in realization citizens, legal entities, etc. rights on possession, use and disposing of earth; to provide the rational use and guard of earth; to guarantee rights on earth and priority of requirements of ecological safety.

Originality. Certainly, that perfection of the legal adjusting of the landed relations in Ukraine must be sent to the improvement of the state of the landed resources, that contact with optimization of structure of land-tenure. Reasonably, that the existent legislation of Ukraine regulates grounds and order of origin, realization, stopping and protection of the landed rights for subjects and examines earth as object of property and manage and as a natural resource is an element of environment. It was determined that the existing legislative acts of Ukraine contextual definition of certain terms ("earth", "principle of law", "urgent") do not match, so they are used in different senses.

Practical value. Practical meaningfulness consists in that drawn conclusion and the attained results of research can be used during development of new and making alteration to the existent legislative acts in relation to land-tenure.

Key words: Landed code, landed cadaster, landed resources, principle of right, state registration of low lands.

Козлова В.Я. ОСНОВЫ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА УКРАИНЫ

Цель. Целью исследования является разработка теоретических и практических рекомендаций относительно действующего законодательства Украины, положений правовой доктрины и специальной литературы для выяснения сущности оптимизации структуры землепользования в законодательстве Украины.

Методика исследования. Методы анализа и сравнения использованы для обоснования совершенствования правового регулирования земельных отношений в Украине, которые должен быть направлены на улучшение состояния земельных ресурсов и, которые связываются с оптимизацией структуры землепользования.

Результаты. Теоретические и практические рекомендации относительно действующего законодательства Украины, положений правовой доктрины и специальной литературы способствуют выяснению сущности оптимизации структуры землепользования в законодательстве Украины.

Обосновано, что охрана земель осуществляется на основе комплексного подхода к угольям как к сложным естественным образованиям (экосистемам) с учетом целей и характера их использования, зональных и региональных особенностей.

Сформировано, что в соответствии с принципами земельного законодательства, государство должно обеспечить невмешательство в осуществление гражданами, юридическими лицами и т.п. прав по владению, пользованию и распоряжению землей; обеспечить рациональное использование и охрану земель; гарантировать права на землю и пріоритет требований экологической безопасности.

Научна новизна. Определено, что совершенствование правового регулирования земельных отношений в Украине должно быть направлено на улучшение состояния земельных ресурсов, которые связываются с оптимизацией структуры землепользования. Обосновано, что существующее законодательство Украины регулирует основания и порядок возникновения, осуществления, прекращения и защиты земельных прав субъектов и рассматривает землю как объект собственности и ведения хозяйства и, как природный ресурс – элемент окружающей среды. Определено, что в имеющихся законодательных актах Украины контекст определения некоторых терминов ("земля", "принцип права", "срочный") не имеют соответствия, поэтому они используются в разных смыслах.

Практическая значимость. Практическая значимость заключается в том, что сделанные выводы и достигнутые результаты исследования могут быть использованы во время разработки новых и внесения изменений к существующим законодательным актам относительно землепользования.

Ключевые слова: Земельный кодекс, земельный кадастр, земельные ресурсы, принцип законодательства, государственная регистрация земельных участков.

УДК 339.92(73+061.1ЄС):327.5

*Кушнір Н.О.,
к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин,
Стебляк Д.М.,
Ужгородський національний університет*

«ЕКОНОМІЧНЕ НАТО»: ПОТЕНЦІЙНІ ВИГОДИ ТА МОЖЛИВІ РИЗИКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ США ТА ЄС

Постановка проблеми. В системі міжнародних економічних відносин відбувається процес поглиблення міжнародного співробітництва між країнами та посилення їх взаємозалежності. В умовах зростання глобалізації світової економіки, потужні країни об'єднують свої зусилля для забезпечення найсприятливіших умов для реалізації ефективного міжнародного співробітництва в глобальному масштабі, що дозволяє їм досягти мультиплікативного ефекту від співпраці з іншими країнами-членами інтеграційних угруповань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні чималий інтерес у науковій спільноті викликають дослідження питання поглиблення трансатлантичної торгової інтеграції. Зокрема, дослідження трансатлантичної зони вільної торгівлі зустрічаються у працях таких вчених-економістів, як: Р. Агерн, Б. Бері, К. Бергстен, Д. Гамільтон, Г. Еріксон, Дж. Квінлан, П. Маєр, Г. Пенел, М. Поллак, Ю. Шишков та ін. Разом з тим не всі економічні аспекти трансатлантичної угоди про вільну торгівлю з'ясовані і отримали належне обґрунтування.

Постановка завдання. Метою наукового дослідження є аналіз можливого поглиблення зовнішньоекономічних зв'язків США та ЄС зі створенням трансатлантичної зони вільної торгівлі (TAFTA – Transatlantic Free Trade Area).

Виклад основного матеріалу дослідження. ЄС і США оголосили про початок офіційних переговорів щодо укладання трансатлантичної угоди про вільну торгівлю. Ця угода стане найбільшим торговим договором в історії [3]. Природа міжнародно-політичних та економічних відносин між ЄС і США може бути лише частково усвідомлена з використанням реалістичних напрацювань і розробок теорії взаємозалежності. Адже їх пріоритетне застосування виводить дослідників більше на вивчення євро-американської взаємодії та її поточних наслідків, ніж глибинної суті політичних стратегій та їхніх окремих форм і методів реалізації у світовій політиці з метою забезпечення інтересів кожної зі сторін.

У Європі та США практично одночасно оголосили про глобальний економічний проект – «економічне НАТО». У рекордні терміни – до кінця 2014 р. – він повинен бути реалізований у вигляді трансатлантичної зони вільної торгівлі. Проте визначені часові рамки щодо створення зони вільної торгівлі між Євросоюзом та США є досить умовними через складність даної процедури. Зокрема, впродовж поточного року після початку переговорів сторони мають досягнути базової згоди, а через два-три роки – підготувати відповідну угоду.

В умовах, коли економіка ЄС перебуває в стані стагнації, а виробники США шукають нові ринки збуту, варто лише дивуватися, чому така ідея не була реалізована раніше. Сьогодні на її підтримку виступають представники найбільших і найвпливовіших ділових та індустріальних лобістських груп по обидві сторони Атлантики [1]. Широка підтримка трансатлантичної угоди в Європі (зокрема, з боку Німеччини та Великобританії) небезпідставна, адже угода про вільну торгівлю між США та ЄС передбачить скасування тарифів та інших обмежень у взаємній торгівлі між сторонами і встановить єдині стандарти для технічних вимог і сертифікатів. Майбутня трансатлантична зона вільної торгівлі